

як важливі такі фактори безпечної життєдіяльності як безпека харчування, надзвичайні ситуації природного характеру.

Отже, під час навчання з дисциплін цивільної безпеки студентів в університетах та учителів ЗОШ на курсах підвищення кваліфікації слід звернути увагу на ті питання, які визначені як пріоритетні та потребують пильної уваги. Такий підхід дозволить покращити рівень безпеки у суспільстві та підвищати значимість дисциплін у закладах освіти.

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ

3.3. Герасимова

Харківський автомобільно-дорожній технікум

В Україні щорічно виникають тисячі тяжких надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, внаслідок яких гине велика кількість людей, а матеріальні збитки сягають кількох мільярдів гривень. Нині в багатьох областях України у зв'язку з небезпечними природними явищами, аваріями і катастрофами обстановка характеризується як дуже складна. Тенденція зростання кількості природних і, особливо, техногенних надзвичайних ситуацій, вагомість наслідків об'єктивно примушують розглядати їх як серйозну загрозу безпеці окремої людини, суспільства та навколишнього середовища, а також стабільності розвитку економіки країни. Руйнівну силу техногенних катастроф і стихійних лих у деяких випадках можна порівняти з військовими діями, а кількість постраждалих значною мірою залежить від типу, масштабів, місця і темпу розвитку ситуації, особливостей регіону і населених пунктів, що опинились в районі події, об'єктів господарської діяльності. Несподіваний розвиток подій веде до значного скорочення часу на підготовку рятувальних робіт і їх проведення. Надзвичайні ситуації – це порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, спричинене аварією, катастрофою, стихійним лихом

чи іншою небезпечною подією, яка призвела (може призвести) до загибелі людей та значних матеріальних втрат.

Зростання масштабів господарської діяльності і кількості великих промислових комплексів, концентрація на них агрегатів та установок великої і надвеликої потужності, використання у виробництві потенційно небезпечних речовин у великих кількостях – все це збільшує вірогідність виникнення техногенних аварій. Надзвичайні ситуації техногенного походження містять у собі загрозу для людей, економіки і природного середовища або здатні створити її внаслідок ймовірного вибуху, пожежі, затоплення або забруднення(зараження) навколишнього середовища.

Надзвичайні ситуації виникають, як правило, на потенційно небезпечних виробництвах. До них належать в першу чергу хімічно небезпечні об'єкти, радіаційна небезпечні об'єкти, вибухо- та пожежонебезпечні об'єкти, а також гідродинамічна небезпечні об'єкти. У останні роки значно зросла також небезпека від аварій і катастроф на транспорті. Найбільше аварій на системах життєзабезпечення через застаріле обладнання та закінчення строку експлуатації ,пожеж та вибухів через халатність та необережність людей. Внаслідок техногенних аварій і катастроф складається надзвичайна ситуація, раптове виникнення якої призводить до значних соціально-екологічних і економічних збитків, виникає необхідність захисту людей від шкідливих для здоров'я факторів, проведення рятувальних, невідкладних медичних і евакуаційних заходів, а також ліквідації негативних наслідків, які сталися. Техногенна надзвичайна ситуація – це стан, при якому внаслідок виникнення джерела техногенної надзвичайної ситуації на об'єкті, визначеній території або акваторії порушуються нормальні умови життя і діяльності людей, виникає загроза їх життю і здоров'ю, завдається шкода майну населення, економіці і довкіллю, втрата матеріальних цінностей, порушення соціально-політичних умов життя в державі, зруйнування різноманітних споруд, об'єктів, забруднення навколишнього середовища,

зміни флори і фауни. Джерело техногенної надзвичайної ситуації – це небезпечна техногенна подія, внаслідок чого на об'єкті, визначеній території або акваторії виникла техногенна надзвичайна ситуація. На території України виникають всі види небезпек техногенного характеру.

ВПЛИВ БІОРИТМІВ НА РІВЕНЬ ІНДИВІДУАЛЬНОГО РИЗИКУ

Л.А. Гладка¹⁾, І.М. Риженко²⁾

¹⁾ Сумський Державний Університет

²⁾ Міжнародний економіко гуманітарний університет

імені академіка Степана Дем'янчука, м. Рівне

Наука, яка вивчає біологічні ритми, називається хронобіологією. Ідеї хронобіології допомагають людям досягти вищої працездатності, бути здоровими.

Стан організму, його органів і клітин змінюється, повторюючись через різні проміжки часу. Прикладами хронобіологічного функціонування організму можуть бути серцебиття, скорочення м'язів, зміна артеріального тиску, температури тіла, настрою, самопочуття, ділової активності. Як і більшість періодичних процесів, ці зміни належать до ритмів, а оскільки вони характеризують живу систему, їх назвали біологічними.

У людини впродовж доби змінюється температура тіла: вночі вона трохи нижча, до ранку підвищується і досягає максимуму о 18 годині. Вдень температура вища, тому вища інтенсивність біологічних реакцій, інтенсивніше відбувається обмін речовин в організмі, і, як наслідок, зростає рівень активності. Увечері температура тіла зменшується, людині легше заснути. Ритм температури тіла повторюють показники багатьох систем організму: пульс, артеріальний тиск, дихання.

До моменту пробудження у людини нагромаджуються біологічно активні речовини: адреналін, деякі гормони передніркових залоз. Це готує